

خطبه غدیر رسول خدا (صلی الله علیه وآله) در غدیر خم

موارد داخل پرانتز، تفاوت نسخ می‌باشد.

بخش اول: حمد و ثنای الهی

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَلَا فِي تَوْحِيدِهِ وَ دَنَا فِي تَقَرُّدِهِ وَجَلَّ فِي سُلْطَانِهِ وَعَظَمَ فِي أَرْكَانِهِ، وَأَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا وَ هُوَ فِي مَكَانِهِ وَ قَهَرَ جَمِيعَ الْخَلْقِ بِقُدْرَتِهِ وَ بَرَاهِنِهِ، حَمِيدًا لَمْ يَزَلْ، مَحْمُودًا لَا يَزَالُ (وَ مَجِيدًا لَا يَزُولُ، وَمَبْدِيًا وَمُعِيدًا وَ كُلُّ أَمْرٍ إِلَيْهِ يَعُودُ).
بَارِئُ الْمَسْمُوكَاتِ وَدَاجِي الْمَدْحُوتَاتِ وَجِبَارُ الْأَرْضِينَ وَ السَّمَاوَاتِ، فُؤُوسُ سُبُوحٍ، رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ، مُتَفَضِّلٌ عَلَيَّ جَمِيعَ مَنْ بَرَأَهُ، مُتَطَوِّلٌ عَلَيَّ جَمِيعَ مَنْ أَنْشَأَهُ، يَلْحَظُ كُلَّ عَيْنٍ وَالْعُيُونِ لِأَتْرَاهُ.

ستایش خدای را سزااست که در یگانگی اش بلند مرتبه و در تنهایی اش به آفریدگان نزدیک است؛ سلطنتش پر جلال و در ارکان آفرینش اش بزرگ است. بی آنکه مکان گیرد و جابه جا شود، بر همه چیز احاطه دارد و بر تمامی آفریدگان به قدرت و برهان خود چیره است. همواره ستوده بوده و خواهد بود و مجد و بزرگی او را پایانی نیست. آغاز و انجام از او و برگشت تمامی امور به سوی اوست. اوست آفریننده آسمان ها و گستراننده زمین ها و حکمران آن ها. دور و منزله از خصایص آفریده هاست و در منزله بودن خود نیز از تقدیس همگان برتر است. هموست پروردگار فرشتگان و روح؛ افزونی بخش آفریده ها و نعمت ده ایجاد شده هاست. به يك نیم نگاه دیده ها را ببیند و دیده ها هرگز او را نبینند.

كِرِيمٌ حَلِيمٌ ذُو أَنْبَاءٍ، قَدْ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَتُهُ وَ مَنْ عَلَيْهِمْ يَنْعَمَتِهِ. لَا يَعْجَلُ بِإِنْقَامِهِ، وَلَا يُبَادِرُ إِلَيْهِمْ بِمَا اسْتَحَقُّوا مِنْ عَذَابِهِ. قَدْ فَهَمَ السَّرَائِرَ وَ عَلِمَ الضَّمَائِرَ، وَلَمْ تَخْفَ عَلَيْهِ الْمَكْنُونَاتُ وَلَا اسْتَبَهَتْ عَلَيْهِ الْخَفِيَّاتُ. لَهُ الْإِحَاطَةُ بِكُلِّ شَيْءٍ، وَالْعَلْبَةُ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ وَالْقُوَّةُ فِي كُلِّ شَيْءٍ وَالْقُدْرَةُ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَيْسَ مِثْلُهُ شَيْءٌ. وَ هُوَ مُنْشِئُ الشَّيْءِ حِينَ لَا شَيْءَ دَائِمٍ حَيٍّ وَقَائِمٍ بِالْقِسْطِ، لِإِلَهِهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ.
حَلَّ عَنْ أَنْ تُدْرِكَهُ الْأَبْصَارُ وَ هُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ وَ هُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ. لَا يَلْحَقُ أَحَدٌ وَصْفَهُ مِنْ مَعَانِيهِ، وَلَا يَجِدُ أَحَدٌ كَيْفَ هُوَ مِنْ سِرِّهِ وَ عَلَانِيَتِهِ إِلَّا بِمَا دَلَّ عَزَّوَجَلَّ عَلَيَّ تَفْسِيهِ.

کریم و بردبار و شکیباست. رحمت اش جهان شمول و عطایش منت گذار. در انتقام بی شتاب و در کیفر سزاوران عذاب، صبور و شکیباست. بر نمان ها آگاه و بر درون ها دانا. پوشیده ها بر او آشکار و پنهان ها بر او روشن است. او راست فراگیری و چیرگی بر هر هستی. نیروی آفریدگان از او و توانایی بر هر پدیده ویژه اوست. او را همانندی نیست و هموست ایجادگر هر موجود در تاریخستان لاشیء. جاودانه و زنده و عدل گستر. جز او خداوندی نباشد و اوست ارجمند و حکیم. دیده ها را بر او راهی نیست و اوست دریابنده دیده ها. بر پنهانی ها آگاه و بر کارها داناست. کسی از دیدن به وصف او نرسد و بر چگونگی او از نمان و آشکار دست نیابد مگر، او - عزوجل - خود، راه نماید و بشناساند.

وَأَشْهَدُ أَنَّهُ اللَّهُ الَّذِي مَلَأَ الدَّهْرَ قُدْسَهُ، وَالَّذِي بَعْثَنِي الْآبِدَ تَوْرَهُ، وَالَّذِي يُنْفِذُ أَمْرَهُ بِإِلَهِهِ مُشِيرًا وَ لَامُشَاوَرَةً مُشِيرًا وَ لَامَعَهُ شَرِيكَ فِي تَقْدِيرِهِ وَ لَا يُعَاوَنُ فِي تَدْبِيرِهِ. صَوَّرَ مَا ابْتَدَعَ عَلَيَّ عَرَبِيًّا مِثَالِي، وَ خَلَقَ مَا خَلَقَ بِلَا مَعُونَةٍ مِنْ أَحَدٍ وَلَا تَكْلُفٍ وَلَا أَحْتِيَاجٍ. أَنْشَأَهَا فَكَانَتْ وَ بَرَأَهَا فَبَاتَتْ.
فَهُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَتَّقِينَ الصَّنْعَةَ، الْحَسَنَ الصَّنِيعَةَ، الْعَدْلَ الَّذِي لَا يَجُورُ، وَالْأَكْرَمَ الَّذِي تَرْجِعُ إِلَيْهِ الْأُمُورُ.
وَأَشْهَدُ أَنَّهُ اللَّهُ الَّذِي تَوَاضَعَ كُلُّ شَيْءٍ لِعَظَمَتِهِ، وَدَلَّ كُلُّ شَيْءٍ لِعِزَّتِهِ، وَاسْتَسَلَّمَ كُلُّ شَيْءٍ لِقُدْرَتِهِ، وَخَضَعَ كُلُّ شَيْءٍ لِهَيْبَتِهِ. مَلِكُ الْأَمْلاكِ وَ مَلِكُ الْأَفْلاكِ وَ مُسَخَّرُ الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ، كُلُّ يَجْرِي لِأَجْلِ مُسَمِّيهِ. يُكْوِرُ اللَّيْلَ عَلَيَّ النَّهَارَ وَ يُكْوِرُ النَّهَارَ عَلَيَّ اللَّيْلَ يَطْلُبُهُ حَتِينًا. فَاصْمُ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيبٍ وَ مُهْلِكُ كُلِّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ.

و گواهی می دهم که او «الله» است. همو که تنزهش سراسر روزگاران را فراگیر و نورش ابدیت را شامل است. بی مشاور، فرمانش را اجرا، بی شریک تقدیرش را امضا و بی یاور سامان دهی فرماید. صورت آفرینش او را الگویی نبوده و آفریدگان را بدون یاور و رنج و چاره جویی، هستی بخشیده است. جهان با ایجاد او موجود و با آفرینش او پدیدار شده است. پس اوست «الله» که معبودی به جز او نیست. همو که صنعش استوار است و ساختمان آفرینشش زیبا. دادگری است که ستم روا نمی دارد و کریمی که کارها به او باز می گردد.

و گواهی می دهم که او «الله» است که آفریدگان در برابر بزرگی اش فروتن و در مقابل عزتش رام و به توانایی اش تسلیم و به هیبت و بزرگی اش فروتن اند. پادشاه هستی ها و چرخاننده سپهرها و رام کننده آفتاب و ماه که هر یک تا اجل معین جریان یابند. او برده شب را به روز و برده روز را - که شتابان در پی شب است - به شب پیچد. اوست شکننده هر ستمگر سرکش و نابودکننده هر شیطان رانده شده.

لَمْ يَكُنْ لَهُ صِدٌّ وَلَا مَعَهُ نِدٌّ أَحَدٌ صَدَّدَ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ. إلهٌ واحدٌ وربٌّ ماجدٌ بَشَاءٌ قِيمُضِي، وَيُرِيدُ قَيْفُضِي، وَيَعْلَمُ قَيْحُضِي، وَيَمِيتُ وَيُحْيِي، وَيَفْقَرُ وَيُغْنِي، وَيُضَجِّكُ وَيُبْكِي، (وَيُنْدِي وَيَقْضِي) وَيَمْنَعُ وَيُعْطِي، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلِيٌّ كُلُّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.
يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ، لِلْإِلَهِ الْإِهْوَالُ الْعَزِيزُ الْعَقَّارُ. مُسْتَجِيبُ الدُّعَاءِ وَمُجَزِلُ الْعَطَاءِ، مُحْصِي الْأَنْفَاسِ وَرَبُّ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ، الَّذِي لَا يُشْكِلُ عَلَيْهِ شَيْءٌ، وَلَا يُضْجِرُهُ صُرَاخُ الْمُسْتَضْرَحِينَ وَلَا يُبْرِمُهُ إِلْحَاحُ الْمُلْحِحِينَ.
الْعَاصِمُ لِلصَّالِحِينَ، وَالْمَوْفِقُ لِلْمُفْلِحِينَ، وَمَوْلَى الْمُؤْمِنِينَ وَرَبُّ الْعَالَمِينَ. الَّذِي اسْتَحَقَّ مِنْ كُلِّ مَنْ خَلَقَ أَنْ يَشْكُرَهُ وَيَحْمَدَهُ (عَلِيٌّ كُلُّ حَالٍ)

نه او را ناسازی باشد و نه برایش انباز و مانندی. یکتا و بی نیاز، نه زاده و نه زاییده شده، او را همتیابی نبوده، خداوند یگانه و پروردگار بزرگوار است. بخواهد و به انجام رساند. اراده کند و حکم نماید. بداند و بشمارد. بمیراند و زنده کند. نیازمند و بی نیاز گرداند. بخنداند و بگریاند. نزدیک آورد و دور برد. بازدارد و عطا کند. او راست پادشاهی و ستایش. به دست توانی اوست تمام نیکی. و هموست بر هر چیز توانا.
شب را در روز و روز را در شب فرو برد. معبودی جز او نیست؛ گران مایه و آمرزنده؛ اجابت کننده دعا و افزاینده عطا، بر شمارنده نفس ها؛ پروردگار پری و انسان. چیزی بر او مشکل ننماید، فریاد فریادکنندگان او را آزرده نکند و اصرار اصرارکنندگان او را به ستوه نیاورد.
نیوکاران را نگاهدار، رستگاران را یار، مؤمنان را صاحب اختیار و جهانیان را پروردگار است؛ آن که در همه احوال سزاوار سپاس و ستایش آفریدگان است.

أَحْمَدُهُ كَثِيرًا وَأَشْكُرُهُ دَائِمًا عَلَيَّ السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالشَّدَّةِ وَالرَّخَاءِ، وَأُؤْمِنُ بِهِ وَبِمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ. أَسْمَعُ لِأَمْرِهِ وَأَطِيعُ وَأُبَادِرُ إِلَيْهِ كُلَّ مَا يَرْضَاهُ وَأَسْتَسْلِمُ لِمَاقِضَاهُ، رَعْبَةً فِي طَاعَتِهِ وَخَوْفًا مِنْ عُقُوبَتِهِ، لِإِنَّهُ اللَّهُ الَّذِي لَا يُؤْمَنُ مَكْرَهُ وَلَا يُخَافُ جَوْرَهُ.

او را ستایش فراوان و سپاس جاودانه می گویم بر شادی و رنج و بر آسایش و سختی و به او و فرشتگان و نبشته ها و فرستاده هایش ایمان داشته، فرمان او را گردن می گذارم و اطاعت می کنم؛ و به سوی خشنودی او می شتابم و به حکم او تسلیمم؛ چرا که به فرمانبری او شائق و از کیفر او ترسانم. زیرا او خدایی است که کسی از مکرش در امان نبوده و از بی عدالتیش ترسان نباشد (زیرا او را ستمی نیست).

بخش دوم: فرمان الهی برای مطلبی مهم

وَأُفَرِّقُهُ عَلَيَّ نَفْسِي بِالْعُبُودِيَّةِ وَ أَشْهَدُ لَهُ بِالرُّبُوبِيَّةِ، وَأُؤَدِّي مَا أَوْحَى بِهِ إِلَيَّ حَذَرًا مِنْ أَنْ لَا أَفْعَلَ قَتْلَ بِي مِنْهُ قَارِعَةً لَا يَدْفَعُهَا عَنِّي أَحَدٌ وَإِنْ عَظَمَتْ حَيْثُهُ وَصَفَتْ حَيْثُهُ
- لِلْإِلَهِ الْإِهْوَالُ - لِإِنَّهُ قَدْ عَلِمَنِي أَنِّي إِنْ لَمْ أَبْلُغْ مَا أَنْزَلَ إِلَيَّ (فِي حَقِّ عَلِيٍّ) فَمَا بَلَّغْتُ رِسَالَتَهُ، وَقَدْ صَمِنَ لِي تَبَارَكَ وَتَعَالَى الْعِصْمَةَ (مِنْ النَّاسِ) وَهُوَ اللَّهُ الْكَافِي الْكَرِيمُ.

و اکنون به عبودیت خویش و پروردگاری او گواهی می دهم. و وظیفه خود را در آن چه وحی شده انجام می دهم مباد که از سوی او عذابی فرود آید که کسی یاری دورساختن آن از من نباشد. هر چند توانش بسیار و دوستی اش (با من) خالص باشد.

- معبودی جز او نیست - چرا که اعلام فرموده که اگر آن چه (درباره ی علی) نازل کرده به مردم نرسانم، وظیفه رسلانش را انجام نداده ام؛ و خداوند تبارک و تعالی امنیت از [آزار] مردم را برایم تضمین کرده و البته که او پسنده و بخشنده است.

* فَأُوحِي إِلَيَّ: (يَسْمُ اللَّهُ الرَّحْمَانَ الرَّحِيمَ، يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ - فِي عَلِيٍّ يَعْنِي فِي الْخِلَافَةِ لِعَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ - وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ).

مَعَاشِرَ النَّاسِ، مَا قَصَّرْتُ فِي تَبْلِيغِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى إِلَيَّ، وَ أَنَا أَبِينُ لَكُمْ سَبَبَ هَذِهِ الْآيَةِ: إِنَّ جَبْرَيْلَ هَبَطَ إِلَيَّ مِرَارًا ثَلَاثًا يَأْمُرُنِي عَنِ السَّلَامِ رَبِّي - وَهُوَ السَّلَامُ - أَنْ أَقُومَ فِي هَذَا الْمَشْهَدِ فَأَعْلِمُ كُلَّ أَبِيضٍ وَأَسْوَدٍ: أَنَّ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ أَخِي وَصِيِّي وَ خَلِيقَتِي (عَلِيٌّ أُمَّتِي) وَالْإِمَامُ مِنْ بَعْدِي، الَّذِي مَحَلَّتْهُ مِنِّي مَحَلُّ هَارُونَ مِنْ مُوسَى إِلَّا أَنَّهُ لَا تَنِيْبِي بَعْدِي وَهُوَ وَلِيُّكُمْ بَعْدَ اللَّهِ وَ رَسُوْلِهِ.

* وَقَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى عَلَيَّ يَدَالِكَ آيَةً مِنْ كِتَابِهِ (هِيَ): (إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَ رَسُوْلُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ رَاكِعُونَ)، وَ عَلِيٌّ بِنُ أَبِي طَالِبٍ الَّذِي أَقَامَ الصَّلَاةَ وَ آتَى الزَّكَاةَ وَهُوَ رَاكِعٌ يُرِيدُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ فِي كُلِّ حَالٍ.

پس آنگاه خداوند چنین وحی ام فرستاد: «به نام خداوند همه مهر مهرورز. ای فرستاده ما! آن چه از سوی پروردگارت درباره علی و خلافت او بر تو فرود آمده بر مردم ابلاغ کن، وگرنه رسالت خداوندی را به انجام نرسانده ای؛ و او تو را از آسیب مردمان نگاه می دارد.»

هان مردمان! آنچه بر من فرود آمده، در تبلیغ آن کوتاهی نکرده ام و حال برایتان سبب نزول آیه را بیان می کنم؛ همانا جبرئیل سه مرتبه بر من فرود آمد از سوی سلام، پروردگرم - که تنها او سلام است - فرمانی آورد که در این مکان به پا خیزم و به هر سفید و سیاهی اعلام کنم که علی بن ابی طالب برادر، وصی و جانشین من در میان امت و امام پس از من بوده. جایگاه او نسبت به من به سان هارون نسبت به موسی است، لیکن پیامبری پس از من نخواهد بود او (علی)، صاحب اختیارات پس از خدا و رسول است؛

و پروردگرم آیه ای بر من نازل فرموده که: «همانا ولی، صاحب اختیار و سرپرست شما، خدا و پیامبر او و ایمانی هستند که نماز به پا می دارند و در حال رکوع زکات می پردازند.» و هر آینه علی بن ابی طالب نماز به پا داشته و در رکوع زکات پرداخته و پیوسته خداخواه است.

*** وَسَأَلْتُ جِبْرَائِيلَ أَنْ يَسْتَعْفِيَ لِي (السلام) عَنْ تَبْلِيغِ ذَلِكَ إِلَيْكُمْ - أَيُّهَا النَّاسُ - لِعِلْمِي بِعَلَّةِ الْمُتَّقِينَ وَكَثْرَةِ الْمُتَأَفِّقِينَ وَإِدْعَائِ اللَّائِمِينَ وَجِبَلِ الْمُسْتَهْزِئِينَ يَا لِسَلَامِ الَّذِينَ وَصَّاهُمُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ يَا نَهْمُ يَقُولُونَ يَا لَسَيِّئِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ، وَيَحْسَبُونَ هَبْنًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ. وَكَثْرَةَ أَذَاهُمْ لِي غَيْرَ مَرَّةٍ حَتَّى سَمَوْنِي أَذْنَا وَزَعَمُوا أَنِّي كَذَلِكَ لِكَثْرَةِ مَلَاذِمَتِي إِلَيْهِ وَإِقْبَالِي عَلَيْهِ (وَ هَوَاهُ وَ قَبُولِي مِنِّي) حَتَّى أَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ فِي ذَلِكَ (وَ مِنْهُمْ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَ يَقُولُونَ هُوَ أَذُنٌ، قُلْ أَذُنٌ - عَلَيَّ الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُ أَذُنٌ) - خَيْرَ لَكُمْ، يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَ يُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ (الآيَةُ).**

و من از جبرئیل درخواستم که از خداوند سلام اجازه کند و مرا از این مأموریت معاف فرماید. زیرا کمی پرهیزگاران و فزونی منافقان و دسیسه ملامت گران و مکر مسخره کنندگان اسلام را می دانم؛ همانان که خداوند در کتاب خود در وصفشان فرموده: «به زبان آن را می گویند که در دل هایشان نیست و آن را اندک و آسان می شمارند حال آن که نزد خداوند بس بزرگ است.»

و نیز از آن روی که منافقان بارها مرا آزار رسانیده تا بدانجا که مرا اذُن [سخن شنو و زودباور] نامیده اند، به خاطر همراهی افزون علی با من و رویکرد من به او و تمایل و پذیرش او از من، تا بدانجا که خداوند در این موضوع آیه ای فرو فرستاده: «و از آنانند کسانی که پیامبر خدا را می آزارند و می گویند: او سخن شنو و زودباور است. بگو: آری سخن شنو است. - بر علیه آنان که گمان می کنند او تنها سخن می شنود - لیکن به خیر شماست، او (پیامبر صلی الله علیه و آله) به خدا ایمان دارد و مؤمنان را تصدیق می کند و راستگو می انگارد.»

وَلَوْ شِئْتُمْ أَنْ أَسْمِيَ الْقَاتِلِينَ بِذَلِكَ يَا سَمَانَهُمْ لَسَمَّيْتُمْ وَأَنْ أُوْمِنَ إِلَيْهِمْ يَا عِبَانَهُمْ لَأُوْمَأْتُ وَأَنْ أَدُلَّ عَلَيْهِمْ لَدَلَلْتُ، وَلِكَيْبِي وَاللَّهِ فِي أُمُورِهِمْ قَدْ تَكْرَمْتُ، وَكُلُّ ذَلِكَ لِإِرْضَى اللَّهِ مِنِّي إِلَّا أَنْ أَبْلَغَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيَّ (فِي حَقِّ عَلِيٍّ)، ثُمَّ تَلَا: (يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ - فِي حَقِّ عَلِيٍّ - وَ أَنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ).

و اگر می خواستم نام گویندگان چنین سخنی را بر زبان آورم و یا به آنان اشارت کنم و یا مردمان را به سویشان هدایت کنم [که آنان را شناسایی کنند] می توانستم. لیکن سوگند به خدا در کارشان کرامت نموده لب فروبستم. با این حال خداوند از من خشنود نخواهد گشت مگر این که آن چه در حق علی عیه السلام فرو فرستاده به گوش شما برسانم. سپس پیامبر صلی الله علیه و آله چنین خواند: «پیامبر ما! آن چه از سوی پروردگارت بر تو نازل شده - در حق علی - ابلاغ کن؛ وگرنه کار رسالتش را انجام ندهد ای. و البته خداوند تو را از آسیب مردمان نگاه می دارد.»

بخش سوم: اعلان رسمی ولایت و امامت دوازده امام علیهم السلام

فَاعْلَمُوا مَعَاشِرَ النَّاسِ (ذَلِكَ فِيهِ وَأَفْهَمُوهُ وَعَلِّمُوا) أَنْ اللَّهَ قَدْ نَصَبَهُ لَكُمْ وَلِيًّا وَإِمَامًا قَرَضَ طَاعَتَهُ عَلَيَّ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارَ وَ عَلَيَّ التَّابِعِينَ لَهُمْ يَا حَسَنُ، وَ عَلَيَّ الْبَادِي وَالْحَاضِرِ، وَ عَلَيَّ الْعَجَمِيِّ وَالْعَرَبِيِّ، وَالْحَرِّ وَالْمَمْلُوكِ وَالصَّغِيرِ وَالْكَبِيرِ، وَ عَلَيَّ الْأَبْيَضِ وَالْأَسْوَدِ، وَ عَلَيَّ كُلِّ مُوَحِّدٍ. ماضِ حُكْمِهِ، جازِ قَوْلِهِ، نَافِذِ أَمْرِهِ، مَلْعُونٍ مَنْ خَالَفَهُ، مَرْحُومٍ مَنْ تَبِعَهُ وَ صَدَقَهُ، فَقَدْ عَفَّرَ اللَّهُ لَهُ وَ لَمَنْ سَمِعَ مِنْهُ وَ أَطَاعَ لَهُ. مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّهُ آخِرُ مَقَامٍ أَقْوَمُهُ فِي هَذَا الْمَشْهَدِ، فَاسْمَعُوا وَ أَطِيعُوا وَ انْقَادُوا لِأَمْرِ (اللَّهِ) رَبِّكُمْ، فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ هُوَ مَوْلَاكُمْ وَ لِأَهْلِكُمْ، ثُمَّ مِنْ دُونِهِ رَسُولُهُ وَ نَبِيُّهُ الْمُخَاطَبُ لَكُمْ، ثُمَّ مِنْ بَعْدِي عَلِيٌّ وَ لِيُكْمُكُمْ وَ إِمَامُكُمْ يَا مَرَاةَ اللَّهِ رَبِّكُمْ، ثُمَّ الْإِمَامَةُ فِي ذُرِّيَّتِي مِنْ وُلْدِهِ إِلَيَّ يَوْمَ تَلْقَوْنَ اللَّهَ وَ رَسُولَهُ.

هان مردمان! بدانید این آیه درباره اوست. ژرفی آن را فهم کنید و بدانید که خداوند او را برایتان صاحب اختیار و امام قرار داده، پیروی او را بر مهاجران و انصار و آنان که به نیکی از ایشان پیروی می کنند و بر صحرائشینان و شهروندان و بر عجم و عرب و آزاد و برده و بر کوچک و بزرگ و سفید و سیاه و بر هر یکتاپرست لازم شمرده است.

[هشدار که] اجرائی فرمان و گفتار او لازم و امرش نافذ است. ناسازگارش رانده، پیرو و باورکننده اش در مهر و شفقت است. هر آینه خداوند، او و شنوایان سخن او و پیروان رهش را آمرزیده است.

هان مردمان! آخرین بار است که در این اجتماع به پا ایستاده ام. پس بشنوید و فرمان حق را گردن گذارید؛ چرا که خداوند عزوجل صاحب اختیار و ولی و معبود شماست؛ و پس از خداوند ولی شما، فرستاده و پیامبر اوست که اکنون در برابر شماست و با شما سخن می گوید. و پس از من به فرمان پروردگار، علی ولی و

صاحب اختیار و امام شماسست. آن گاه امامت در فرزندان من از نسل علی خواهد بود. این قانون تا برپایی رستاخیز که خدا و رسول او را دیدار کنید دوام دارد.

لَا حِلَّ إِلَّا مَا أَحَلَّهُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَهُمْ، وَلَا حَرَامَ إِلَّا مَا حَرَّمَ اللَّهُ (عَلَيْكُمْ) وَرَسُولُهُ وَهُمْ، وَاللَّهُ عَزَّوَجَلَّ عَرَّقِي الْحَلَالَ وَالْحَرَامَ وَأَنَا أَفْضَيْتُ بِمَا عَلَّمَنِي رَبِّي مِنْ كِتَابِهِ وَحَلَالِهِ وَحَرَامِهِ إِلَيْهِ.

* مَعَاشِرَ النَّاسِ، عَلِي (فَضَّلُوهُ). مَا مِنْ عِلْمٍ إِلَّا وَقَدْ أَحْضَاهُ اللَّهُ فِي، وَ كُلُّ عِلْمٍ عَلِمْتُ فَقَدْ أَحْضَيْتُهُ فِي إِمَامِ الْمُتَّقِينَ، وَمَا مِنْ عِلْمٍ إِلَّا وَقَدْ عَلَّمْتُهُ عَلِيًّا، وَ هُوَ الْإِمَامُ الْمُبِينُ (الَّذِي ذَكَرَهُ اللَّهُ فِي سُورَةِ يَس: (وَ كُلُّ شَيْءٍ أَحْضَيْنَاهُ فِي إِمَامِ مُبِينٍ). مَعَاشِرَ النَّاسِ، لِاتَّضَلُّوا عَنْهُ وَلَا تَتَفَرَّقُوا مِنْهُ، وَلَا تَسْتَنْكِفُوا عَنْ وِلَايَتِهِ، فَهُوَ الَّذِي يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَيَعْمَلُ بِهِ، وَيُزْهِقُ الْبَاطِلَ وَيُنْهِي عَنْهُ، وَلَا تَأْخُذْهُ فِي اللَّهِ لَوْمَةٌ لَائِمٌ. أَوْلَى مَنْ آمَنَ يَاللَّهِ وَرَسُولِهِ (لَمْ يَسْبِقْهُ إِلَى الْإِيمَانِ بِي أَحَدٌ)، وَالَّذِي قَدِيَ رَسُولُ اللَّهِ يَنْفُسِيهِ، وَالَّذِي كَانَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا أَحَدٌ يَعْبُدُ اللَّهَ مَعَ رَسُولِهِ مِنَ الرِّجَالِ غَيْرُهُ. (أَوْلَى النَّاسِ صَلَاةً وَأَوْلَى مَنْ عِبَدَ اللَّهَ مَعِي. أَمَرْتُهُ عَنِ اللَّهِ أَنْ يَنَامَ فِي مَضْجَعِي، فَفَعَلَ فَادِيًا لِي يَنْفُسِيهِ).

روا نیست، مگر آن چه خدا و رسول او و امامان روا دانند؛ و ناروا نیست مگر آن چه آنان ناروا دانند. خداوند عزوجل، هم روا و هم ناروا را برای من بیان فرموده و آن چه پروردگارم از کتاب خویش و حلال و حرامش به من آموخته در اختیار علی نهاده ام.

هان مردمان! او را برتر بدانید. چرا که هیچ دانشی نیست مگر اینکه خداوند آن را در جان من نبشته و من نیز آن را در جان پیشوای پرهیزکاران، علی، ضبط کرده ام. او (علی) پیشوای روشنگر است که خداوند او را در سوره یاسین یاد کرده که: «و دانش هر چیز را در امام روشنگر برشمرده ایم...» هان مردمان! از علی رو برتابید. و از امامتش نگریزید. و از سرپرستی اش رو برنگردانید. او [شما را] به درستی و راستی خوانده و [خود نیز] بدان عمل نماید. او نادرستی را ناپود کند و از آن بازدارد. در راه خدا نکوهش نکوهش گران او را از کار باز ندارد. او نخستین مؤمن به خدا و رسول اوست و کسی در ایمان، به او سبقت نجسته. و همو جان خود را فدای رسول الله نموده و با او همراه بوده است تنها اوست که همراه رسول خدا عبادت خداوند می کرد و جز او کسی چنین نبود. اولین نمازگزار و پرستشگر خدا به همراه من است. از سوی خداوند به او فرمان دادم تا [در شب هجرت] در بستر من بیارامد و او نیز فرمان برده، پذیرفت که جان خود را فدای من کند.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، فَضَّلُوهُ فَقَدْ فَضَّلَهُ اللَّهُ، وَأَقْبَلُوهُ فَقَدْ نَصَبَهُ اللَّهُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّهُ إِمَامٌ مِنَ اللَّهِ، وَلَنْ يَتُوبَ اللَّهُ عَلَيَّ أَحَدٌ أَنْكَرَ وِلَايَتَهُ وَلَنْ يَغْفِرَ لَهُ، حَتَّمَا عَلَيَّ اللَّهُ أَنْ يَفْعَلَ ذَلِكَ يَمَنَ خَالَفَ أَمْرَهُ وَأَنْ يُعَذِّبَهُ عَذَابًا نَكْرًا أَبَدًا أَبَدًا وَ دَهْرَ الدَّهْرِ. فَاحْذَرُوا أَنْ تُخَالِفُوهُ. فَتَضَلُّوا نَارًا وَقُودَهَا النَّاسُ وَالْجِبَارَةُ أَعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ.

هان مردمان! او را برتر دانید، که خداوند او را برگزیده؛ و پیشوایی او را بپذیرید، که خداوند او را برپا کرده است.

هان مردمان! او از سوی خدا امام است و هرگز خداوند توبه منکر او را نپذیرد و او را نیامزد. این است روش قطعی خداوند درباره ناسازگار علی و هرآینه او را به عذاب دردناک پایدار کیفر کند. از مخالفت او بهراسید و گرنه در آتشی درخواهید شد که آتش گیره آن مردمانند؛ و سنگ، که برای حق ستیزان آماده شده است.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، بِي - وَاللَّهِ - بَشَرًا وَأَوْلُونَ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ، وَأَنَا - (وَاللَّهِ) - خَاتَمُ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ وَالْحُجَّةَ عَلَيَّ جَمِيعِ الْمَخْلُوقِينَ مِنْ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ. فَمَنْ شَكَّ فِي ذَلِكَ فَقَدْ كَفَرَ كُفْرَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى وَمَنْ شَكَّ فِي شَيْءٍ مِنْ قَوْلِي هَذَا فَقَدْ شَكَّ فِي كُلِّ مَا أَنْزَلَ إِلَيَّ، وَمَنْ شَكَّ فِي وَاحِدٍ مِنَ الْأَثْمَةِ فَقَدْ شَكَّ فِي الْكُلِّ مِنْهُمْ، وَالشَّاكُّ فِينَا فِي النَّارِ. مَعَاشِرَ النَّاسِ، حَيَابِي اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ يَهْدِيهِ الْفَضِيلَةَ مَنَّا مِنْهُ عَلَيَّ وَ إِحْسَانًا مِنْهُ إِلَيَّ وَلَا إِلَاةَ إِلَّا هُوَ، أَلَا لَهُ الْحَمْدُ مِنِّي أَبَدَ الْأَبَدِينَ وَ دَهْرَ الدَّاهِرِينَ وَ عَلَيَّ كُلِّ حَالٍ.

هان مردمان! به خدا سوگند که پیامبران پیشین به ظهورم مزده داده اند و اکنون من فرجام پیامبران و برهان بر آفریدگان آسمانیان و زمینیانم. آن کس که راستی و درستی مرا باور نکند به کفر جاهلی درآمده و تردید در سخنان امروزم همسنگ تردید در تمامی محتوای رسالت من است، و شك و ناباوری در امامت یکی از امامان، به سان شك و ناباوری در تمامی آنان است. و هرآینه جایگاه ناباوران ما آتش دوزخ خواهد بود. هان مردمان! خداوند عزوجل از روی منت و احسان خویش این برتری را به من پیشکش کرد و البته که خدایی جز او نیست. آگاه باشید: تمامی ستایش ها در همه روزگاران و در هر حال و مقام ویژه اوست.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، فَضَّلُوا عَلِيًّا فَإِنَّهُ أَفْضَلُ النَّاسِ بَعْدِي مِنْ ذَكَرٍ وَ أَنْتِي مَا أَنْزَلَ اللَّهُ الرَّزْقَ وَيَقِي الْخَلْقُ.

مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ، مَغْضُوبٌ مَغْضُوبٌ مَنْ رَدَّ عَلَيَّ قَوْلِي هَذَا وَلَمْ يُؤَافِقْهُ.

أَلَا إِنَّ جَبْرئِيلَ خَبَرَنِي عَنِ اللَّهِ تَعَالَى يَذَلِّكَ وَيَقُولُ: «مَنْ عَادِيَ عَلِيًّا وَلَمْ يَتَوَلَّهُ فَعَلَيْهِ لَعْنَتِي وَ عَضْبِي»، (وَ لَتَنْتَظِرَنَّ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَ اتَّقُوا اللَّهَ - أَنْ تُخَالِفُوهُ فَتَنْزَلَ قَدَمٌ بَعْدَ تَبْوَتِهَا - إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ).

* مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّهُ حَنْبُ اللَّهِ الَّذِي ذَكَرَ فِي كِتَابِهِ الْعَزِيزِ، فَقَالَ تَعَالَى (مُخْبِرًا عَمَّنْ يُخَالِفُهُ): (أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتَا عَلَيَّ مَا قَرَّطْتُ فِي حَنْبِ اللَّهِ).

هان مردمان! علی را برتر دانید؛ که او برترین مردمان از مرد و زن پس از من است؛ تا آن هنگام که آفریدگان پایدارند و روزی شان فرود آید.

دور دورباد از درگاه مهر خداوند و خشم خشم باد بر آن که این گفته را نپذیرد و با من سازگار نباشد!

هان! بدانید جبرئیل از سوی خداوند خبرم داد: «هر آن که با علی بستیزد و بر ولایت او گردن نگذارد، نفرین و خشم من بر او باد!» البته بایست که هر کس بنگرد که برای فردای رستاخیز خود چه پیش فرستاده. [هان!] تقوا پیشه کنید و از ناسازگاری با علی بپرهیزید. مباد که گام هایتان پس از استواری درلغزد. که خداوند بر کردارتان آگاه است.

هان مردمان! همانا او هم جوار و همسایه خداوند است که در نیشته ی عزیز خود او را یاد کرده و دربارهٔ ستیزندگان با او فرموده: «تا آنکه مبادا کسی در روز رستخیز بگوید: افسوس که دربارهٔ همجوار و همسایه ی خدا کوتاهی کردم...»

* **مَعَاشِرَ النَّاسِ، تَدَبَّرُوا الْقُرْآنَ وَ أَفْهَمُوا آيَاتِهِ وَ أَنْظَرُوا إِلَيَّ مُحْكَمَاتِهِ وَ لَاتَتَّبِعُوا مُتَشَابِهَهُ، قَوْلَهُ لَنْ يَبِينَ لَكُمْ زَوَاجِرُهُ وَ لَنْ يُوضِحَ لَكُمْ تَفْسِيرَهُ إِلَّا الَّذِي أَنَا أَحَدُ يَدَيْهِ وَ مُصْعَدُهُ إِلَيَّ وَ شَاتِلُ يَعْضُدِهِ (وَ رَافِعُهُ يَدَيَّ) وَ مُعَلِّمُكُمْ: أَنْ مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاهُ، وَ هُوَ عَلِيٌّ بِنُ أَبِي طَالِبٍ أَخِي وَ وَصِيِّي، وَ مَوْلَانَهُ مِنْ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ أَنْزَلَهَا عَلَيَّ.**

هان مردمان! در قرآن اندیشه کنید و ژرفی آیات آن را دریابید و بر محکاماتش نظر کنید و از متشابهاتش پیروی ننمایید. پس به خدا سوگند که باطن ها و تفسیر آن را آشکار نمی کند مگر همین که دست و بازوی او را گرفته و بالا آورده ام و اعلام می دارم که: هر آن که من سرپرست اویم، این علی سرپرست اوست. و او علی بن ابی طالب است؛ برادر و وصی من که سرپرستی و ولایت او حکمی است از سوی خدا که بر من فرستاده شده است.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّ عَلِيًّا وَ الطَّيِّبِينَ مِنْ وُلْدِي (مِنْ صَلِيهِ) هُمْ الثَّقَلَيْنِ الْأَصْغَرُ، وَ الْقُرْآنُ الثَّقَلُ الْأَكْبَرُ، فَكُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مُنِيٌّ عَن صَاحِبِهِ وَ مُوَافِقٌ لَهُ، لَنْ يَفْتَرِقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ الْحَوْضَ.
أَلَا إِنَّهُمْ أَمَنَاءُ اللَّهِ فِي خَلْقِهِ وَ حُكْمِهِ فِي أَرْضِهِ. أَلَا وَقَدْ أَدَّبْتُ.
أَلَا وَقَدْ بَلَّغْتُ، أَلَا وَقَدْ أَسْمَعْتُ، أَلَا وَقَدْ أَوْضَحْتُ، أَلَا وَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ قَالَ وَ أَنَا قُلْتُ عَنِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ، أَلَا إِنَّهُ لَا «أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ» غَيْرَ أَخِي هَذَا، أَلَا لَاتَجُلُ إِمْرَةً الْمُؤْمِنِينَ بَعْدِي لِأَحَدٍ غَيْرِهِ.

هان مردمان! همانا علی و پاکان از فرزندانم از نسل او، یادگار گران سنگ کوچک ترند و قرآن یادگار گران سنگ بزرگ تر. هر يك از این دو از دیگر همراه خود خبر می دهد و با آن سازگار است. آن دو هرگز از هم جدا نخواهند شد تا در حوض کوثر بر من وارد شوند.
هان! بدانید که آنان امانتداران خداوند در میان آفریدگان و حاکمان او در زمین اویند.

هشدار که من وظیفه ی خود را ادا کردم. هشدار که من آن چه بر عهده ام بود ابلاغ کردم و به گوشتان رساندم و روشن نمودم. بدانید که این سخن خدا بود و من از سوی او سخن گفتم. هشدار که هرگز به جز این برادر کسی نباید امیرالمؤمنین خوانده شود. هشدار که پس از من امارت مؤمنان بری کسی جز او روا نباشد.

* **ثم قال: «إيهالناس، من أولي يكمن من أنفسكم؟ قالوا: الله و رسوله. فقال: ألا من كنت مولاه فهذا علي مولاه، اللهم والي من والاه و عاد من عاداه و أنصر من نصره و اخذل من خذله.»**

سپس فرمود: مردمان! کیست سزاوارتر از شما به شما؟ گفتند خداوند و پیامبر او! سپس فرمود آگاه باشید! آن که من سرپرست اویم، پس این علی سرپرست اوست! خداوند دوست بدار آن را که سرپرستی او را بپذیرد و دشمن بدار هر آن که او را دشمن دارد و یاری کن یار او را؛ و تنها گذار آن را که او را تنها بگذارد.

بخش چهارم: بلند کردن امیرالمومنین علیه السلام بدست رسول خدا صلی الله علیه و آله

مَعَاشِرَ النَّاسِ، هَذَا عَلِيٌّ أَخِي وَ وَصِيِّي وَ وَاعِي عِلْمِي، وَ خَلِيفَتِي فِي أُمَّتِي عَلِيٌّ مِنْ أَمَنَ بِي وَعَلِيٌّ تَفْسِيرُ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَ الدَّاعِي إِلَيْهِ وَ الْعَامِلُ بِمَا يَرْضَاهُ وَ الْمُحَارِبُ لِإِعْدَائِهِ وَ الْمُوَالِي عَلِيٍّ طَاعِيَهُ وَ النَّاهِي عَن مَعْصِيَتِهِ. إِنَّهُ خَلِيفَةُ رَسُولِ اللَّهِ وَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْإِمَامُ الْهَادِي مِنَ اللَّهِ، وَ قَاتِلُ النَّكِيثِينَ وَ الْفَاسِقِينَ وَ الْمَارْقِينَ يَا مُرَّ اللَّهُ. يَقُولُ اللَّهُ: (مَا يَبْدُلُ الْقَوْلَ لَدَيَّ).
يَا مُرَّكَ يَا رَبِّ أَقُولُ: أَللَّهُمَّ وَالِي مَنْ وَالَاهُ (وَأَنْصُرْ مَنْ نَصَرَهُ وَ اخْذُلْ مَنْ خَذَلَهُ) وَالْعِنَ مِنْ أَنْكَرَهُ وَ اغْضِبْ عَلَيَّ مَنْ جَحَدَ حَقَّهُ.

هان مردمان! این علی است برادر و وصی و نگاهبان دانش من. و هموست جانشین من در میان امت و بر گروندگان به من و بر تفسیر کتاب خدا که مردمان را به سوی او بخواند و به آن چه موجب خشنودی اوست عمل کند و با دشمنانش ستیز نماید. او پشتیبان فرمانبرداری خداوند و بازدارنده از نافرمانی او باشد. همانا اوست جانشین رسول الله و فرمانروای ایمانیان و پیشوای هدایتگر از سوی خدا و کسی که به فرمان خدا با پیمان شکنان، رویگردانان از راستی و درستی و به

درفرندگان از دین بیکار کند. خداوند فرماید: «فرمان من دگرگون نخواهد شد.»

پروردگارا! اکنون به فرمان تو چنین می گویم: خداوند! دوستداران او را دوست دار. و دشمنان او را دشمن دار. پشتیبانان او را پشتیبانی کن. یارانش را یاری نما. خودداری کنندگان از یاری اش را به خود رها کن. ناباورانش را از مهرت بران و بر آنان خشم خود را فرود آور.

اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَنْزَلْتَ آيَةَ فِي عَلِيٍّ وَلَيْكَ عِنْدَتَيْنِ ذَلِكَ وَتَصِيكَ إِيَّاهُ لِهَذَا الْيَوْمِ: (الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضْتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا)، (وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا قَلْبًا يُقْبَلْ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ). اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ أَنِّي قَدْ بَلَغْتُ.

معبود! تو خود در هنگام برپاداشتن او و بیان ولایتش نازل فرمودی که: «امروز آیین شما را به کمال، و نعمت خود را بر شما به اتمام رساندم، و اسلام را به عنوان دین شما پسندیدم.» «و آن که به جز اسلام دینی را بجوید، از او پذیرفته نبوده، در جهان دیگر در شمار زیانکاران خواهد بود.» خداوند، تو را گواه می گیرم که پیام تو را به مردمان رساندم.

بخش پنجم: تاکید بر توجه امت به مسئله امامت

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّمَا أَكْمَلُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ دِينَكُمْ بِإِمَامَتِهِ. فَمَنْ لَمْ يَأْتُمْ بِهِ وَيَمَنْ يَقُومُ مَقَامَهُ مِنْ وُلْدِي مِنْ صُلْبِي إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَالْعَرَضِ عَلَيَّ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ (فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ) وَ فِي النَّارِهِمْ خَالِدُونَ، (لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ).

هان مردمان! خداوند عزوجل دین را با امامت علی تکمیل فرمود. اینک آنان که از او و جانشینانش از فرزندان من و از نسل او - تا برپایی رستاخیز و عرضه ی بر خدا - پیروی نکنند، در دو جهان کرده هایشان بیهوده بوده در آتش دوزخ ابدی خواهند بود، به گونه ی که نه از عذابشان کاسته و نه برایشان فرصتی خواهد بود.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، هَذَا عَلَيَّ، أَنْصُرْكُمْ لِي وَأَحْكُمْ بِي وَأَقْرُبْكُمْ إِلَيَّ وَأَعِزُّكُمْ عَلَيَّ، وَاللَّهُ عَزَّوَجَلَّ وَأَنَا عَنْهُ رَاضِيان. وَمَنْزَلْتُ آيَةَ رَضًا (فِي الْقُرْآنِ) إِلَّا فِيهِ، وَلَا خَاطَبَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْأَبْدَاءِ بِهِ، وَلَا نَزَلْتُ آيَةَ مَدْحٍ فِي الْقُرْآنِ إِلَّا فِيهِ، وَلَا شَهِدَ اللَّهُ بِالْحِجَّةِ فِي (هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ إِلَّا اللَّهُ، وَلَا أَنْزَلَهَا فِي سِوَاهُ وَلَا مَدَحَ بِهَا غَيْرَهُ).

هان مردمان! این علی یاورترین، سزاوارترین و نزدیک ترین و عزیزترین شما نسبت به من است. خداوند عزوجل و من از او خشنودیم. آیه رضایتی در قرآن نیست مگر این که درباره ی اوست. و خدا هرگاه ایمان آوردگان را خطاب می نموده به او آغاز کرده [و او اولین شخص مورد نظر خدی متعال بوده است] . و آیه ی ستایشی نازل نگشته مگر درباره ی او. و خداوند در سوره ی «هل أتى على الإنسان» گواهی بر بهشت [رفتن] نداده مگر بری او، و آن را در حق غیر او نازل نکرده و به آن جز او را نستوده است.

* مَعَاشِرَ النَّاسِ، هُوَ نَاصِرُ دِينِ اللَّهِ وَالْمُجَادِلُ عَنِ رَسُولِ اللَّهِ، وَهُوَ النَّقِيُّ النَّقِيُّ الْهَادِي الْمَهْدِي. تَبِيُّكُمْ خَيْرَ نَبِيٍّ وَوَصِيُّكُمْ خَيْرَ وَصِيٍّ (وَبِنُورِهِ خَيْرُ الْأَوْصِيَاءِ).

مَعَاشِرَ النَّاسِ، ذَرِيَّةُ كُلِّ نَبِيٍّ مِنْ صُلْبِهِ، وَ ذَرِيَّةِي مِنْ صُلْبِ (أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ) عَلِيٍّ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّ إِبْلِيسَ أَخْرَجَ آدَمَ مِنَ الْجَنَّةِ بِالْحَسَدِ، فَلَتَحْسُدُوهُ فَتَحْبِطُ أَعْمَالُكُمْ وَتَرَلَّ أَقْدَامُكُمْ، فَإِنَّ آدَمَ أَهْبَطَ إِلَى الْأَرْضِ يَخْطِيَتِي وَاحِدَةً، وَهُوَ صَفْوَةُ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ، وَكَيْفَ يَكُمُ وَأَنْتُمْ أَنْتُمْ وَمِنْكُمْ أَعْدَاءُ اللَّهِ،

أَلَا وَ إِنَّهُ لَا يُبْغِضُ عَلِيًّا إِلَّا شَقِيًّا، وَ لَا يُؤَالِي عَلِيًّا إِلَّا تَقِيًّا، وَ لَا يُؤْمِنُ بِهِ إِلَّا مُؤْمِنٌ مُخْلِصٌ.

هان مردمان! او یاور دین خدا و دفاع کننده ی از رسول اوست. او پرهیزکار پاکیزه و رهنمی ارشاد شده [به دست خود خدا] است. پیامبرتان برترین پیامبر، وصی او برترین وصی و فرزندان او برترین اوصیایند.

هان مردمان! فرزندان هر پیامبر از نسل اویند و فرزندان من از صلب و نسل امیرالمؤمنین علی است.

هان مردمان! به راستی که شیطان اغواگر، آدم را با حسد از بهشت رانده مبادا شما به علی حسد ورزید که کرده هایتان نابود و گام هایتان را می لغزاند . آدم به خاطر يك اشتباه به زمین هبوط کرد و حال آن که برگزیده ی خدی عزوجل بود. پس چگونه خواهید بود شما و حال آن که شما شما میاید و دشمنان خدا نیز از میان شما میاید.

آگاه باشید! که با علی نمی ستیزد مگر بی سعادت. و سرپرستی او را نمی پذیرد مگر رستگار پرهیزگار. و به او نمی گروید مگر ایمان دار بی آلیش.

وَ فِي عَلِيٍّ - وَاللَّهُ - نَزَلَتْ سُورَةُ الْعَصْرِ: (يَسْمُ اللَّهُ الرَّحْمَانِ الرَّحِيمِ، وَالْعَصْرُ، إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ) (إِلَّا عَلِيًّا الَّذِي آمَنَ وَ رَضِيَ بِالْحَقِّ وَالصَّبْرِ).

مَعَاشِرَ النَّاسِ، قَدْ اسْتَشْهَدْتُ اللَّهَ وَبَلَّغْتُكُمْ رَسُولِي مَا عَلَيَّ الرَّسُولُ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، (إِنْقَوْلَهُ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ).

و سوگند به خدا که سوره ي والعصر درباره ي اوست: «به نام خداوند همه مهر مهر وز، قسم به زمان که انسان در زبان است.» مگر علي که ايمان آورده و به درستي و شكيبايي آراسته است.

هان مردمان! خدا را گواه گرفتيم و پيام او را به شما رسانيدم. و بر فرستاده وظيفه ي جز بيان و ابلاغ روشن نباشد!

هان مردمان! تقوا پيشه كنيد همان گونه كه بایسته است. و نميريد جز با شرف اسلام.

بخش ششم: اشاره به كارشكني هاي منافقين

مَعَاشِرَ النَّاسِ، (أَمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنَّورِ الَّذِي أَنْزَلَ مَعَهُ مِنْ قَبْلُ أَنْ تَطْمِئِنَّ وُجُوهًا فَرَدِّدًا عَلَيَّ أَدْبَارَهَا أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعْنَا أَصْحَابَ السَّبْتِ). (بِاللَّهِ مَا عَنِيَ يَهْدِيهِ الْآيَةَ إِلَّا قَوْمًا مِنْ أَصْحَابِي أَعْرِفُهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ وَأَنْسَائِهِمْ، وَقَدْ أَمَرْتُ بِالصَّحْحِ عَنْهُمْ فَلْيَعْمَلْ كُلُّ امْرِئٍ عَمَلِي مَا يَحِبُّ لِعَلِّي فِي قَلْبِهِ مِنَ الْحُبِّ وَالْبُغْضِ). مَعَاشِرَ النَّاسِ، الثُّورُ مِنَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ مَسْلُوكٌ فِي ثَمَّرٍ فِي عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، ثُمَّ فِي النَّسْلِ مِنْهُ إِلَى الْعَائِمِ الْمَهْدِيِّ الَّذِي يَأْخُذُ بِحَقِّ اللَّهِ وَ يَكُلُّ حَقَّ هُوَ لَنَا، لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ قَدْ جَعَلَنَا حُجَّةً عَلَى الْمُقْصِرِينَ وَالْمُعَايِدِينَ وَالْمُخَالِفِينَ وَالْخَائِبِينَ وَالْأَيْمِينَ وَالظَّالِمِينَ وَالْعَاصِيِينَ مِنْ جَمِيعِ الْعَالَمِينَ.

هان مردمان! «به خدا و رسول و نور همراهش ايمان آوريد پيش از آن كه چهره ها را تباه و بازگونه كنيم يا چونان اصحاب روز شنبه [يهوديان]ي كه بر خدا نيزنگ آوردند] رانده شويد.» به خدا سوگند كه مقصود خداوند از اين آيه گروهی از صحابه اند كه آنان را با نام و نسب مي شناسم ليكن به پرده پوشي كارشان مأمورم. آنك هر كس پايه كار خویش را مهر و يا خشم علي در دل قرار دهد [و بداند كه ارزش عمل او وابسته به آن است].
مردمان! نور از سوي خداوند عزوجل در جان من، سپس در جان علي بن ابي طالب، آن گاه در نسل او تا قائم مهدي - كه حق خدا و ما را مي ستاند - جي گرفته. چرا كه خداوند عزوجل ما را بر كوتاهي كندگان، ستيزه گران، ناسازگاران، خائنان و گنهكاران و ستمكاران و غاصبان از تمامی جهانيان دليل و راهنما و حجت آورده است.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، أَنْذَرُكُمْ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ قَدْ خَلَّتْ مِنْ قَبْلِي الرُّسُلُ، أَفَأَنْ مِتُّ أَوْ قُتِلْتُ انْقَلَبْتُمْ عَلَيَّ أَعْفَابِكُمْ؟ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَيَّ عَقْبِيهِ فَلَنُهَانَ بَصَرُ اللَّهِ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ (الصَّابِرِينَ). أَلَا وَإِنَّ عَلِيًّا هُوَ الْمَوْصُوفُ بِالصَّبْرِ وَالشُّكْرِ، ثُمَّ مِنْ بَعْدِهِ وَوَلَدِي مِنْ صُلْبِهِ. مَعَاشِرَ النَّاسِ، لَا تَمُوتُوا عَلَيَّ يَا سَلَامَةَكُمْ، بَلْ لَا تَمُوتُوا عَلَيَّ اللَّهُ فَيَحِيطُ عَمَلَكُمْ وَيَسْخَطُ عَلَيْكُمْ وَ يَتَلَيَّكُمْ بِشَوَاطِئِ مِنْ نَارٍ وَنَحَاسٍ، إِنْ رَتَبْتُمْ لِيَا الْمُرْصَادِ.

هان مردمان! هشدارتان مي دهم: همانا من رسول خدايم. پيش از من نيز رسولاني آمده و سپري گشته اند. آيا اگر من بميرم يا كشته شوم، به جاهليت عقب گرد مي كنيد؟ آن كه به قهقرا برگردد، هرگز خدا را زباني نخواهد رسانيد و خداوند سياسگزاران شكيباگر را پاداش خواهد داد. بدانيد كه علي و پس از او فرزندان من از نسل او، داري كمال شكيبايي و سياسگزاري اند.

هان مردمان! اسلامتان را بر من منت نگذاريد؛ كه اعمال شما را بيهوده و تباه خواهد كرد و خداوند بر شما خشم خواهد گرفت و سپس شما را به شعله ي از آتش و مس گداخته گرفتار خواهد نمود. همانا پروردگار شما در كمين گاه است.

* مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّهُ سَيَكُونُ مِنْ بَعْدِي أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يُنصَرُونَ. مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّ اللَّهَ وَأَنَا بَرِيئَانِ مِنْهُمُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّهُمْ وَأَنْصَارَهُمْ وَأَتْبَاعَهُمْ وَأَشْيَاعَهُمْ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَيْسَ مِنْهُ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ. أَلَا إِنَّهُمْ أَصْحَابُ الصَّحِيفَةِ، فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ فِي صَحِيفَتِهِ!! مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنِّي أَدْعُهَا إِمَامَةً وَ وِرَاثَةً (فِي عَقْبِي إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ)، وَقَدْ بَلَّغْتُ مَا أَمَرْتُ بِتَبْلِيغِهَا حُجَّةً عَلَيَّ كُلِّ حَاضِرٍ وَغَائِبٍ وَ عَلَيَّ كُلِّ أَحَدٍ مِمَّنْ شَهِدَ أَوْلَمَّ يَشْهَدُ، وُلِدَ أَوْلَمَّ يُولَدُ، فَلْيَبْلُغِ الْحَاضِرُ الْعَائِبَ وَالْوَالِدُ الْوَلَدَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ. وَسَيَجْعَلُونَ الْإِمَامَةَ بَعْدِي مُلْكًا وَ اغْتِصَابًا، (أَلَا لَعَنَ اللَّهُ الْعَاصِيِينَ الْمُعْتَصِبِينَ)، وَعِنْدَهَا سَيَفْرَعُ لَكُمْ أَيُّهَا الثَّقَلَانِ (مَنْ يَفْرَعُ) وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمَا شَوَاطِئَ مِنْ نَارٍ وَنَحَاسٍ فَلَا تَنْتَصِرَانِ.

مردمان! به زودي پس از من پيشواياني خواهند بود كه شما را به سوي آتش مي خوانند و در روز رستاخيز تنها ويدون ياور خواهند ماند.

هان مردمان! خداوند و من از آنان بيزاريم. هان مردمان! آنان و باران و پيروانشان در بدترين جي جهنم، جايبگاه متكبران خواهند بود. بدانيد آنان اصحاب صحيفه اند. اكنون هر كس در صحيفه ي خود نظر كند.

هان مردمان! اينك جانشيني خود را به عنوان امامت و وراثت به امانت به جي مي گذارم در نسل خود تا بريايي روز رستاخيز. و حال، مأموريت تبليغي خود را انجام مي دهم تا برهان بر هر شاهد و غايب و بر آنان كه زاده شده يا نشده اند و بر تمامی مردمان باشد. پس بایسته است اين سخن را حاضران به غايبان و پدران به فرزندان تا بريايي رستاخيز برسانند.

آگاه باشيد! به زودي پس از من امامت را با پادشاهي جابه جا نموده. آن را غضب كرده و به تصرف خویش درآورند.

هان! نفرين و خشم خدا بر غاصبان و چپاول گران! و البته در آن هنگام خداوند آتش عذاب - شعله هي آتش و مس گداخته - بر سر شما جن و انس خواهد ريخت. آن جاست كه ديگر ياري نخواهيد شد.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ لَمْ يَكُنْ لِيَذْرِكُمْ عَلَيَّ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّى يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ، وَ مَا كَانَ اللَّهُ لِيُطِيلِعَكُمْ عَلَيَّ الْغَيْبِ.
مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّهُ مَا مِنْ قَرِيْبَةٍ إِلَّا وَاللَّهُ مُهْلِكُهَا يَتَكَذَّبُهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَ مُمْلِكُهَا الْإِمَامَ الْمَهْدِيَّ وَاللَّهُ مُصَدِّقٌ وَعَدَّهُ.
مَعَاشِرَ النَّاسِ، قَدْ ضَلَّ قَبْلَكُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ، وَاللَّهُ لَقَدْ أَهْلَكَ الْأَوَّلِينَ، وَهُوَ مُهْلِكُ الْآخِرِينَ.

هان مردمان! هر آینه خداوند عزوجل شما را به حالتان رها نخواهد کرد تا ناپاک را از پاك جدا کند. و خداوند نمي خواهد شما را بر غيب آگاه گرداند. (۱)
هان مردمان! هيچ سرزميني نيست مگر اين كه خداوند به خاطر تكذيب اهل آن [حق را] ، آنان را پيش از روز رستاخيز نابود خواهد فرمود و به امام مهدي خواهد سپرد. و هر آينه خداوند وعده ي خود را انجام خواهد داد.
هان مردمان! پيش از شما، شمار فزوني از گذشتگان گمراه شدند و خداوند آنان را نابود كرد. و همو نابودكننده ي آيندگان است.
(۱) اشاره به آيه ی ۱۷۹ / آل عمران است.

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: (أَلَمْ نُهْلِكِ الْأَوَّلِينَ، ثُمَّ نُنْعِمُهُمُ الْآخِرِينَ، كَذَلِكَ تَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ، وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ).
مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَمَرَنِي وَنَهَانِي، وَقَدْ أَمَرْتُ عَلِيًّا وَنَهَيْتُهُ (بِأَمْرِهِ). فَعَلِمْتُ الْأَمْرَ وَالنَّهْيَ لَدَيْهِ، فَاسْمَعُوا لِأَمْرِهِ تَسَلَّمُوا وَأَطِيعُوا تَهْتَدُوا وَأَنْتَهُوا لِيَنْتَهِيَ تَرْشُدُوا، (وَاصْبِرُوا إِلَيَّ مُرَادِهِ) وَلَا تَتَفَرَّقُوا يَكُمُ السَّبِيلُ عَنْ سَبِيلِي.

او خود در كتابش آورده: «آيا پيشينيان را تباہ نكرديم و به دنبال آنان آيندگان را گرفتار نساختميم؟ با مجرمان اين چنين كنيم. وي بر ناباوران!»
هان مردمان! همانا خداوند امر و نهي خود را به من فرموده و من نيز به دستور او دانش آن را نزد علي نهادم. پس فرمان او را بشنويد و گردن نهيد و پيرويش نماييد و از آنچه بازتان دارد خودداري كنيد تا راه باييد. به سوي هدف او حركت كنيد. راه هي گونه گون شما را از راه او باز ندارد!

بخش هفتم: پیروان اهل بيت عليهم السلام و دشمنان ايشان

مَعَاشِرَ النَّاسِ، أَنَا صِرَاطُ اللَّهِ الْمُسْتَقِيمُ الَّذِي أَمَرَكُمْ بِاتِّبَاعِهِ، ثُمَّ عَلَيَّ مِنْ بَعْدِي. ثُمَّ وَلَدِي مِنْ صُلَيْبِ أَيْمَةَ (الْهُدَى)، يَهْدُونَ لِي الْحَقَّ وَ يَهْ يَعْدِلُونَ.
ثُمَّ قَرَأَ: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ...» إِلَى آخِرِهَا،

هان مردمان! صراط مستقيم خداوند منم كه شما را به پيروي آن امر فرموده. و پس از من علي است و آن گاه فرزندانم از نسل او، پيشوايان راه راستند كه به درستي و راستي راهنماييد و به آن حكم و دعوت كنند.
سپس پيامبر صلّي الله عليه و آله قرائت فرمود: «بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين الرحمن الرحيم» - تا آخر سوره.

* وَقَالَ: فِي تَرْكِهِمْ وَفِيهِمْ (وَاللَّهُ) تَرَكْتُمْ، وَلَهُمْ عَمَتْ وَإِيَّاهُمْ حَصَّتْ، أَوْلِيَاكُ أَوْلِيَاءُ اللَّهِ الَّذِينَ لَأَخُوفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ، أَلَا إِنَّ جَزَبَ اللَّهُ هُمُ الْعَالِيُونَ. أَلَا إِنَّ أَعْدَائَهُمْ هُمُ السَّقِيَاءُ الْعُلَاوُونَ إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ يُوْحِي بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا. أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الَّذِينَ ذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ، فَقَالَ عَزَّوَجَلَّ: (لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ، أَوْلِيَاكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ) إِلَيَّ أِجْرَالِيَّةً.

هان! به خدا سوگند اين سوره درباره ي من نازل شده و شامل امامان مي باشد و به آنان اختصاص دارد. آنان اوليي خدايند كه ترس و اندوهي برايشان نيست، آگاه باشيد: البته حزب خدا چيره و غالب خواهد بود. هشدار كه: ستيزندگان با امامان، گمراه و همكاران شياطين اند. بري گمراهي مردمان، سخنان بيهوده و پوچ را به يكدگر مي رسانند. بدانيد كه خداوند از دوستان امامان در كتاب خود چنين ياد کرده: «[ي پيامبر ما] نمي يابي ايمانيان به خدا و روز بازپسين، كه ستيزه گران خدا و رسول را دوست ندارند، گرچه آنان پدران، برادران و خويشانشان باشند. آنان [كه چنين اند] خداوند ايمان را در دل هايشان نيسته است.» - تا آخر آيه.

مشخصات دوستان اهل بيت عليهم السلام

* أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ وَصَفَهُمُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ فَقَالَ: (الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَ هُمْ مُؤْتَدُونَ).
(أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَرْبُوبُوا).
أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الَّذِينَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ بِسَلَامٍ آمِنِينَ، تَتَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ بِالسَّلَامِ يَقُولُونَ: سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ.
أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمْ، لَهُمُ الْجَنَّةُ بَرَزَقُونَ فِيهَا يَغْيَرُ حِسَابِي. أَلَا إِنَّ أَعْدَائَهُمُ الَّذِينَ يَصَلُّونَ سَعِيرًا.
أَلَا إِنَّ أَعْدَائَهُمُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ لِحَنَّهُمْ شَفِيفًا وَ هِيَ تَقُورُ وَ يَرَوْنَ لَهَا زَفِيرًا.

أَلَا إِنَّ أَعْدَاءَهُمُ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ فِيهِمْ: (كَلِمًا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعَنَتْ آخْتَهَا) الْآيَةَ.
أَلَا إِنَّ أَعْدَاءَهُمُ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ: (كَلِمًا أَلْقَى فِيهَا قَوْحٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ، قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ) إِلَى قَوْلِهِ: (أَلَا فَسْحَقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ). أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ، لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ.

هان! دوستداران امامان ایمانیان اند که قرآن چنان توصیف فرموده: «آنان که ایمان آورده و باور خود را به شرک نیالوده اند، در امان و در راه راست هستند.»
هشدار! یاران پیشوایان کسانی هستند که به باور رسیده و از تردید و انکار دور خواهند بود.
هشدار! اولیای امامان آنانند که با آرامش و سلام به بهشت درخواهند شد و فرشتگان با سلام آنان را پذیرفته، خواهند گفت: «درود بر شما که پاک شده اید. اینک داخل شوید که در بهشت، جاودانه خواهید بود.»
هان! بهشت پاداش اولیای آنان است و در آن بی حساب روزی داده خواهند شد.
هان! دشمنان آنان آن کسانی اند که در آتش درآیند. و همانا ناله ی افروزش جهنم را می شنوند در حالی که شعله هی آتش زیانه می کشد و زقیر (صدی بازدم) جهنم را نیز درمی یابند.
هان! خداوند درباره ی ستیزگران با آنان فرموده: «هرگاه امتی داخل جهنم شود همتی خود را نغزین کند.»
هشدار! که دشمنان امامان همانانند که خداوند درباره ی آنان فرموده: «هر گروهی از آنان داخل جهنم شود نگاهبانان می پرسند: مگر برایتان ترساننده ی نیامد؟! می گویند: چرا ترساننده آمد لیکن تکذیب کردیم و گفتیم: خداوند وحی نفرستاده و شما نیستید مگر در گمراهی بزرگ!» تا آن جا که فرماید: «هان! نابود باد دوزخیان!»
هان! یاران امامان در نمان، از پروردگار خویش ترسانند، آموزش و پاداش بزرگ بری آنان خواهد بود.
هان مردمان! چه بسیارراه است میان آتش و پاداش بزرگ!

مَعَاشِرَ النَّاسِ، شَتَّانَ مَا بَيْنَ السَّعِيرِ وَالْأَجْرِ الْكَبِيرِ.
(مَعَاشِرَ النَّاسِ)، عَدُونًا مَن دَمَهُ اللَّهُ وَلَعَنَهُ، وَ وِينَا (كُلُّ) مَن مَدَحَهُ اللَّهُ وَ أَحَبَّهُ.
مَعَاشِرَ النَّاسِ، أَلَاوَاتِي (أَنَا) النَّذِيرُ وَ عَلِيَّ النَّبِيُّ.
(مَعَاشِرَ النَّاسِ)، أَلَا وَ إِنِّي مُنذِرٌ وَ عَلِيٌّ هَادٍ.
مَعَاشِرَ النَّاسِ (أَلَا) وَ إِنِّي نَبِيٌّ وَ عَلِيٌّ وَصِيٌّ.
(مَعَاشِرَ النَّاسِ، أَلَاوَاتِي رَسُولٌ وَ عَلِيٌّ الْإِمَامُ وَالْوَصِيُّ مَن بَعْدِي، وَالْأَيْمَةُ مَن بَعْدَهُ وَوَلَدُهُ. أَلَاوَاتِي وَالِدُهُمْ وَهُمْ يَخْرُجُونَ مَن صُلِيَهُ).

هان مردمان! خداوند ستیزه جویان ما را ناستوده و نغزین فرموده و دوستان ما را ستوده و دوست دارد.
هان مردمان! بدانید که همانا من اندازگرم و علی مزده دهنده.
هان! که من بیم دهنده ام و علی راهنما.
هان مردمان! بدانید که من پیامبرم و علی وصی من است.
هان مردمان! بدانید که همانا من فرستاده و علی امام و وصی پس از من است. و امامان پس از او فرزندان اویند.
آگاه باشید! من والد آنانم ولی ایشان از نسل علی خواهند بود.

بخش هشتم: حضرت مهدی عجل الله فرجه الشریف

أَلَا إِنَّ خَاتَمَ الْأَيْمَةِ مِنَّا الْقَائِمَ الْمَهْدِيَّ.

أَلَا إِنَّهُ الظَّاهِرُ عَلَيَّ الدِّينِ.
أَلَا إِنَّهُ الْمُنتَقِمُ مِنَ الظَّالِمِينَ.
أَلَا إِنَّهُ فَاتِحُ الحُصُونِ وَهَادِمُهَا.
أَلَا إِنَّهُ غَالِبُ كُلِّ قَبِيلَةٍ مِّنْ أَهْلِ الشَّرْكِ وَهَادِيهَا.
أَلَا إِنَّهُ الْمُدْرِكُ يَكُلُّ نَارَ لِأَوْلِيَاءِ اللَّهِ.
أَلَا إِنَّهُ النَّاصِرُ لِدِينِ اللَّهِ.
أَلَا إِنَّهُ الْغَرَّافُ مِّنْ بَحْرِ عَمِيقٍ.
أَلَا إِنَّهُ يَسِيمُ كُلَّ ذِي فَضْلٍ يَقْضِيهِ وَ كُلَّ ذِي جَهْلٍ يَجْهَلِيهِ.
أَلَا إِنَّهُ خَيْرُهُ اللَّهُ وَ مَخْتَارُهُ.
أَلَا إِنَّهُ وَارِثُ كُلِّ عِلْمٍ وَالمُحِيطُ بِكُلِّ فَهْمٍ.
أَلَا إِنَّهُ الْمُخَيَّرُ عَنْ رَبِّهِ عَزَّوَجَلَّ وَ الْمَشِيدُ لِأَمْرِ آيَاتِهِ.

أَلَا إِنَّهُ الرَّشِيدُ السَّيِّدُ.
أَلَا إِنَّهُ الْمُفَوَّضُ إِلَيْهِ.
أَلَا إِنَّهُ قَدْ بَشَّرَ بِهِ مَنْ سَلَفَ مِنَ الْقُرُونِ بَيْنَ يَدَيْهِ.
أَلَا إِنَّهُ الْبَاقِي حُجَّةٌ وَلَا حُجَّةَ بَعْدَهُ وَلَا حَقَّ إِلَّا مَعَهُ وَلَا تُورِ الْأَعْيُنُ.
أَلَا إِنَّهُ لَا غَالِبَ لَهُ وَلَا مَنُورَ عَلَيْهِ.
أَلَا وَإِنَّهُ وَلِيُّ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ، وَحَكَمُهُ فِي خَلْقِهِ، وَأَمِينُهُ فِي سِرِّهِ وَعَلَانِيَتِهِ.

آگاه باشید! همانا آخرین امام، قائم مهدی از ماست. هان! او بر تمامی ادیان چیره خواهد بود.

هشدار! که اوست انتقام گیرنده از ستمکاران.

هشدار! که اوست فاتح دژها و منهدم کننده ی آنها.

هشدار! که اوست چیره بر تمامی قبایل مشرکان و راهنمی آنان.

هشدار! که او خونخواه تمام اولیای خداست.

آگاه باشید! اوست یاور دین خدا.

هشدار! که از دریایی ژرف پیمانۀ هایی افزون گیرد.

هشدار! که او به هر ارزشمندی به اندازه ی ارزش او، و به هر نادان و بی ارزشی به اندازه ی نادانی اش نیکي کند.

هشدار! که او نیکو و برگزیده ی خداوند است.

هشدار! که او وارث دانش ها و حاکم بر ادراک هاست.

هان! بدانید که او از سویی پروردگارش سخن می گوید و آیات و نشانه های او را برپا کند. بدانید همانا اوست بالیده و استوار.

بیدار باشید! هموست که [اختیار امور جهانیان و آیین آنان] به او واگذار شده است.

آگاه باشید! که تمامی گذشتگان ظهور او را پیشگویی کرده اند.

آگاه باشید! که اوست حجت پایداری و پس از او حجتی نخواهد بود. (۲) درستی و راستی و نور و روشنایی تنها نزد اوست.

هان! کسی بر او پیروز نخواهد شد و ستیزنده ی او یاری نخواهد گشت.

آگاه باشید که او ولی خدا در زمین، داور او در میان مردم و امانتدار امور آشکار و نهان است.

(۲) این تعبیر به عنوان حجت و امامت است و نظری به رجعت دیگر امامان ندارد زیرا آنان حجت های پیشین اند که دوباره رجعت خواهند نمود.

بخش نهم: مطرح کردن بیعت

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنِّي قَدِ بَيَّنْتُ لَكُمْ وَأَفْهَمْتُكُمْ، وَ هَذَا عَلَيَّ يَفْهَمُكُمْ بَعْدِي. أَلَا وَإِنِّي عِنْدَ انْقِضَاءِ خُطْبَتِي أَدْعُوكُمْ إِلَيَّ مُصَافِقَتِي عَلَيَّ بَيْعَتِهِ وَ الْإِفْرَارِيهِ، ثُمَّ مُصَافِقَتِهِ بَعْدِي. أَلَا وَإِنِّي قَدْ بَايَعْتُ اللَّهَ وَ عَلَيَّ قَدْ بَايَعَنِي. وَأَنَا أَخَذُكُمْ بِالْبَيْعَةِ لَهُ عَنِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ. (إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ، بِدَالِهِ قَوْفٌ أَبْدِيهِمْ. فَمَنْ تَكَثَّرَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَيَّ تَفْسِيهِ، وَ مَنْ أَوْفَى يَمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا).

هان مردمان! من پیام خدا را برایتان آشکار کرده تفهیم نمودم. و این علی است که پس از من شما را آگاه می کند. اینک شما را می خوانم که پس از پایان خطبه

با من و سپس با علی دست دهید تا با او بیعت کرده به امامت او اقرار نمایید. آگاه باشید من با خداوند و علی با من پیمان بسته و من اکنون از سویی خدی

عزوجل بری امامت او پیمان می گیرم. «[ی پیامبر] آنان که با تو بیعت کنند هر آینه با خدا بیعت کرده اند. دست خدا بالی دستان آنان است. و هر کس بیعت

شکند، بر زیان خود شکسته، و آن کس که بر پیمان خداوند استوار و باوفا باشد، خداوند به او پاداش بزرگی خواهد داد.

بخش دهم: حلال و حرام، واجبات و محرمات

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّ الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ، (فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا) الْآيَةَ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، حُجُّوا الْبَيْتَ، فَمَا وَرَدَهُ أَهْلُ بَيْتِي إِلَّا اسْتَعْنُوا وَ أَبْشِرُوا، وَلَا تَخْلَفُوا عَنْهُ إِلَّا بُتْرُوا وَ انْفَقَرُوا.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، مَا وَقَفَ بِالْمَوْقِفِ الْمُؤْمِنِ إِلَّا عَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا سَلَفَ مِنْ ذَنْبِهِ إِلَيَّ وَ قَبِيهِ ذَلِكَ، فَإِذَا انْقَضَتْ حَجَّتُهُ اسْتَأْنَفَ عَمَلَهُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، الْحُجَّاجُ مَعْتُونٌ وَ نَفَقَاتُهُمْ مَخْلَقَةٌ عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ لَأَبْضِعَ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، حُجُّوا الْبَيْتَ يَكْمَلُ الدِّينَ وَ التَّقْوَى، وَلَا تَنْصَرِفُوا عَنِ الْمَشَاهِدِ إِلَّا يَتُوبَةَ وَ إِفْلَاحَ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ كَمَا أَمَرَكُمُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ، فَإِنْ طَالَ عَلَيْكُمُ الْأَمَدُ فَقَصِّرْتُمْ أَوْ نَسِيْتُمْ فَعَلَيَّ وَ لِيُكْمِمْ وَ مَبِينٌ لَكُمْ، الَّذِي نَصَبَهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ لَكُمْ بَعْدِي

أَمِينَ خَلْفِي. إِنَّهُ مِنِّي وَ أَنَا مِنْهُ، وَ هُوَ وَ مَنْ تَخَلَّفَ مِنْ ذُرِّيَّتِي يُخَيِّرُكُمْ يَمَاتَسْأَلُونَ عَنْهُ وَ يُبَيِّنُونَ لَكُمْ مَا لَا تَعْلَمُونَ.

هان مردمان! همانا حج و عمره از شعائر و آداب و رسوم خدایي است. پس زائران خانه ي خدا و عمره کنندگان بر صفا و مروه بسیار طواف کنند.

هان مردمان! در خانه ي خدا حج گزارید؛ که هیچ خانداني داخل آن نشد مگر بي نیاز شد و مزده گرفت، و کسي از آن روي برنگردانید مگر بي بهره و نیازمند گردید.

هان مردمان! مؤمني در موقف (عرفات، مشعر، منا) نمآند مگر این که خدا گناهان گذشته ي او را بیامزد و بایسته است که پس از پایان اعمال حج [با پرونده ي

پاک] کار خود را از سر گیرد.

هان مردمان! حاجیان دستگیری شده اند و هزینه هي سفرشان جبران مي شود و جایگزین آن به آنان خواهد رسید. و البته خداوند پاداش نیکوکاران را تباه نخواهد کرد.

هان مردمان! خانه ي خدا را با دین کامل و دانش ژرفي آن دیدار کنید و از زیارتگاهها جز با توبه و بازایستادن [از گناهان] برنگردید.

هان مردمان! نماز را به پا دارید و زکات بپردازید همان سان که خداوند عزوجل امر فرموده. پس اگر زمان بر شما دراز شد و کوتاهی کردید یا از یاد بردید، علي

صاحب اختیار و تبیین کننده ي بر شماست. خداوند عزوجل او را پس از من امانتدار خویش در میان آفریدگانش نهاده. همانا او از من و من از اویم. و او و فرزندان من

از جانشینان او، پرسش هي شما را پاسخ دهند و آن چه را نمي دانید به شما مي آموزند.

أَلَا إِنَّ الْحَلَالَ وَالْحَرَامَ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ أَحْصِيَهُمَا وَأَعْرِقَهُمَا قَامِرٌ بِالْحَلَالِ وَآنَهِي عَنِ الْحَرَامِ فِي مَقَامٍ وَاحِدٍ، فَأَمَرْتُ أَنْ أُخَذَ الْبَيْعَةَ مِنْكُمْ وَالصِّقَّةَ لَكُمْ يَقْبُولُ مَا جِئْتُ بِهِ عَنِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ فِي عَلِيٍّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْأَوْصِيَاءِ مِنْ بَعْدِهِ الَّذِينَ هُمْ مِنِّي وَمِنْهُ إِمَامَةٌ فِيهِمْ قَائِمَةٌ، خَاتَمُهَا الْمَهْدِيُّ إِلَى يَوْمِ يَلْقَى اللَّهُ الَّذِي يُعَدِّرُ وَيَقْضِي. مَعَاشِرَ النَّاسِ، وَكُلُّ حَلَالٍ دَلَّلْتُكُمْ عَلَيْهِ وَكُلُّ حَرَامٍ نَهَيْتُكُمْ عَنْهُ فَإِنِّي لَمْ أَرْجِعْ عَنْ ذَلِكَ وَلَمْ أَبَدَلْ. أَلَا قَادِرُونَ ذَلِكَ وَاحْفَظُوا وَتَوَاصَوْا بِهِ، وَلَا تُبَدِّلُوهُ وَلَا تَغَيِّرُوهُ. أَلَا وَإِنِّي أُجَدِّدُ الْقَوْلَ: أَلَا فَاقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَمْرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَأَنْهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ.

هان! روا و ناروا بیش از آن است که من شمارش کنم و بشناسانم و در این جا یکبار به روا فرمان دهم و از ناروا بازدارم. از این روي مأمورم از شما بیعت بگیرم که

دست در دست من نهید در مورد پذیرش آن چه از سوي خداوند آورده ام درباره علي امیرالمؤمنین و اوصیای پس از او که آنان از من و اویند. و این امامت به وراثت

پایدار است و فرجام امامان، مهدی است و استواری امامت تا روزی است که او با خداوند قدر و قضا دیدار کند.

هان مردمان! شما را به هرگونه روا و ناروا راهنمایی کردم و از آن هرگز برنمی گردم. بدانید و آگاه باشید! آن ها را یاد کنید و نگه دارید و یکدیگر را به آن توصیه

نمایید و در آن [احکام خدا] دگرگونی راه ندهید. هشدار که دوباره می گویم: بیدار باشید! نماز را به پا دارید. و زکات بپردازید. و امر به معروف کنید و از منکر بازدارید.

أَلَا وَإِنَّ رَأْسَ الْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ أَنْ تَنْتَهُوا إِلَيَّ قَوْلِي وَتَبْلُغُوهُ مَنْ لَمْ يَحْضُرْ وَتَأْمُرُوهُ يَقْبُولِهِ عَنِّي وَتَنْهَوُهُ عَنِّي مُخَالَفَتِي، فَإِنَّهُ أَمْرٌ مِنَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَمِنِّْي. وَلَا أَمْرَ يَمَعْرُوفٍ وَلَا نَهْيَ عَن مُنْكَرٍ إِلَّا مَعَ إِمَامٍ مَعْصُومٍ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، الْقُرْآنَ يُعَرِّفُكُمْ أَنَّ الْأِيْمَةَ مِنْ بَعْدِي وَوَلَدُهُ، وَعَرَفْتُمْكُمْ إِنَّهُمْ مِنِّي وَمِنْهُ، حَيْثُ يَقُولُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ: (وَ جَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ). وَقُلْتُ: «لَنْ تَضَلُّوا مَا إِن تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا».

مَعَاشِرَ النَّاسِ، التَّقْوَى، التَّقْوَى، وَاحْذَرُوا السَّاعَةَ كَمَا قَالَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ: (إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ). اذْكُرُوا الْمَمَاتَ (وَالْمَعَادَ) وَالْحِسَابَ وَالْمَوَازِينَ وَالْمِحْسَابَةَ بَيْنَ يَدَيَّ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالنَّوَابِ وَالْعِقَابِ. فَمَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ أَثِيبَ عَلَيْهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ قَلْبَيْسَ لَهُ فِي الْجَنَانِ تَصِبٌ.

و بدانید که ریشه ي امر به معروف این است که به گفته ي من [درباره ي امامت] برسید و سخن مرا به دیگران برسانید و غایبان را به پذیرش فرمان من توصیه

کنید و آنان را از ناسازگاری سخنان من بازدارید؛ همانا سخن من فرمان خدا و من است و هیچ امر به معروف و نهی از منکری جز با امام معصوم تحقق و کمال

نمی یابد.

هان مردمان! قرآن بر شما روشن می کند که امامان پس از علي فرزندان اویند و من به شما شناساندم که آنان از او و از من اند. چرا که خداوند در کتاب خود می

گوید: «امامت را فرمانی پایدار در نسل او قرار داد...» و من نیز گفته ام که: «مادام که به قرآن و امامان تمسک کنید، گمراه نخواهید شد.»

هان مردمان! تقوا را، تقوا را رعایت کرده از سختی رستخیز بهراسید همان گونه که خداوند عزوجل فرمود: «البته زمین لرزه ي روز رستاخیز حادثه ي بزرگ

است...»

مرگ، قیامت، و حساب و میزان و محاسبه ي در برابر پروردگار جهانیان و پاداش کیفر را یاد کنید. آن که نیکی آورد، پاداش گیرد. و آن که بدی کرد، بهره ي از بهشت

نخواهد برد.

بخش یازدهم: بیعت گرفتن رسمی

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّكُمْ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ تُصَافِقُونِي بِكَفِّ وَاجِدٍ فِي وَاقْتِ وَاجِدٍ، وَقَدْ أَمَرَنِي اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ أَنْ أُخَذَ مِنْ أَلْسِنَتِكُمُ الْإِفْرَارَ بِمَا عَقَدْتُ لِعَلِيٍّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَلِمَنْ جَاءَ بَعْدَهُ مِنَ الْأِيْمَةِ مِنِّي وَمِنْهُ، عَلِيٍّ مَا أَعْلَمْتُمْ أَنَّ ذُرِّيَّتِي مِنْ صُلَيْبِي.

قُولُوا يَا مَعْيَكُمْ: «إِنَّا سَامِعُونَ مُطِيعُونَ رَاضُونَ مُنْقَادُونَ لِمَا بَلَّغْتَ عَن رَّبِّنَا وَرَبِّكَ فِي أَمْرِ إِمَامِنَا عَلِيٍّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ مَنْ وُلِدَ مِنْ صُلَيْبِي مِنَ الْأِيْمَةِ. نُبَايِعُكَ عَلِيٍّ ذَلِكَ

يَقُولُونَ وَأَنْفُسِنَا وَالسَّيِّئَاتِنَا وَأَيَّدِينَا. عَلِي ذَالِكَ نَحْيِي وَ عَلَيْهِ نَمُوتُ وَ عَلَيْهِ نَبْعَثُ. وَ لَنْغَيِّرَ وَ لَنْبَدِّلَ، وَ لَنْشَكَّ (وَ لَنْجَحِدَ) وَ لَنْرْتَابَ، وَ لَنْرَجِعَ عَنِ الْعَهْدِ وَ لَنْنَقُضَ الْمِيثَاقَ.

هان مردمان! شما بیش از آنید که در يك زمان با يك دست من بيعت نماييد. از اين روي خداوند عزوجل به من دستور داده که از زبان شما اقرار بگيرم و پيمان ولايت علي اميرالمؤمنين را محکم کنم و نیز بر امامان پس از او که از نسل من و اويند؛ همان گونه که اعلام کردم که ذريه من از نسل اوست. پس همگان بگويد:

«البتة که سخنان تو را شنیده پيروي مي کنيم و از آن ها خشنوديم و بر آن گردن گذار و بر آن چه از سوي پروردگاران در امامت امامان علي اميرالمؤمنين و امامان ديگر - از صلب او - به ما ابلاغ کردي، با تو پيمان مي بنديم با دل و جان و زبان و دست هايمان. با اين پيمان زنده ايم و با آن خواهيم مرد و با آن اعتقاد برانگيخته مي شويم. و هرگز آن را دگرگون نکرده شک و انکار نخواهيم داشت و از عهد و پيمان خود برنمي گرديم.

وَعَطَّنَا يَوْعَطُ اللَّهُ فِي عَلِيٍّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْأَيْمَةِ الَّذِينَ ذَكَرْتَ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ مِنْ وَلَدِهِ بَعْدَهُ، الْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ وَمَنْ نَصَبَهُ اللَّهُ بَعْدَهُمَا. فَالْعَهْدُ وَالْمِيثَاقُ لَهُمْ مَاخُودٌ مِنَّا، مِنْ قُلُوبِنَا وَأَنْفُسِنَا وَالسَّيِّئَاتِنَا وَصَمَائِرِنَا وَأَيَّدِينَا. مَنْ أَدْرَكَهَا بِيَدِهِ وَإِلَّا فَقَدْ أَقْرَبَ يَلِسَانِهِ، وَلَا تَبْتَغِي بِذَلِكَ بَدَلًا وَلَا يَرِي اللَّهُ مِنْ أَنْفُسِنَا حَوْلًا. نَحْنُ نُؤَدِّي ذَالِكَ عَنْكَ الْدَانِي وَالْقَاصِي مِنْ أَوْلَادِنَا وَأَهَالِينَا، وَ نُسْهِدُ اللَّهَ بِذَالِكَ وَ كَفِي بِاللَّهِ شَهِيدًا وَأَنْتَ عَلَيْنَا يَهْ شَهِيدٌ.»
مَعَاشِرَ النَّاسِ، مَا تَقُولُونَ؟ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ كُلَّ صَوْتٍ وَ خَافِيَةٍ كُلِّ نَفْسٍ، (فَمَنْ اهْتَدَى فَلْيَنْفَسِهِ وَ مَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا)، وَمَنْ بَايَعَ فَإِنَّمَا يُبَايِعُ اللَّهَ، (بِذَلِكَ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ).
مَعَاشِرَ النَّاسِ، قَبَايَعُوا اللَّهَ وَ بَايَعُونِي وَ بَايَعُوا عَلِيًّا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ وَالْأَيْمَةَ (مِنْهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ) كَلِمَةً بَاقِيَةً.

[اي رسول خدا] ما را به فرمان خدا پند دادی درباره ي علي اميرالمؤمنين و امامان از نسل خود و او، که حسن و حسين و آنان که خداوند پس از آنان برپا کرده است. پس عهد و پيمان از ما گرفته شد از دل و جان و زبان و روح و دستانمان. هر کس توانست با دست و گرنه با زبان پيمان بست. و هرگز پيمانمان را دگرگون نخواهيم کرد و خداوند از ما شکست عهد نبيند. و نیز فرمان تو را به نزديک و دور از فرزندان و خویشان خود خواهيم رسانيد و خداوند را بر آن گواه خواهيم گرفت. و هر آينه خداوند بر گواهي کافي است و تو نیز بر ما گواه باش.»
هان مردمان! چه مي گوييد؟ همانا خداوند هر صديقي را مي شنود و آن را که از دل ها مي گذرد مي داند. «هر آن کس هدايت پذيرفت، به خير خویش پذيرفته. و آن که گمراه شد، به زبان خود رفته.» و هر کس بيعت کند، هر آينه با خداوند پيمان بسته؛ که «دست خدا بالي دستان آن هاست.»
هان مردمان! اينک با خداوند بيعت کنيد و با من پيمان بنديد و با علي اميرالمؤمنين و حسن و حسين و امامان پس از آنان از نسل آنان که نشانه ي پيادارند در دنيا و آخرت.

يُهِلِكُ اللَّهُ مَنْ عَدَرَ وَ بَرَحَمَ مَنْ وَ فِي، (وَ مَنْ تَكْتَفَى فَإِنَّمَا يَنْكُتُ عَلَي نَفْسِهِ وَ مَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ قَسِيئَتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا).
مَعَاشِرَ النَّاسِ، قُولُوا الَّذِي قُلْتُمْ لَكُمْ وَ سَلِّمُوا عَلَي عَلِي يَامِرَةَ الْمُؤْمِنِينَ، وَقُولُوا: (سَمِعْنَا وَ اطَّعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَ إِلَيْكَ الْمَصِيرُ)، وَ قُولُوا: (الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَ مَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ) الْآيَةَ.
مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّ فَضَائِلَ عَلِي بْنِ أَبِي طَالِبٍ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ - وَ قَدْ أُنزِلَتْ فِي الْقُرْآنِ - أَكْثَرُ مِنْ أَنْ أُحْصِيَهَا فِي مَقَامٍ وَاحِدٍ، فَمَنْ أَنْبَأَكُمْ بِهَا وَ عَرَفَهَا فَصَدَّقُوهُ.
مَعَاشِرَ النَّاسِ، مَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَ رَسُولَهُ وَ عَلِيًّا وَ الْأَيْمَةَ الَّذِينَ ذَكَرْتُمْ فَقَدْ فَازَ قَوْزًا عَظِيمًا.

خداوند مکاران را تباه مي کند و به باوفايان مهر مي ورزد. «هر که پيمان شکند»

جز اين نيست که به زبان خود گام برداشته، و هر که بر عهدي که با خدا بسته پابرجا ماند، به زودي خدا او را پادش بزرگي خواهد داد.
هان مردمان! آن چه بر شما برگفتم بگويد و به علي با لقب اميرالمؤمنين سلام کنيد و بگويد: «شنيديم و فرمان مي بريم پروردگارا، آمرزشت خواهيم و بازگشت به سوي تو است.» و نیز بگويد: «تمام سپاس و ستايش خدائي راست که ما را به اين راهنمايي فرمود و گرنه راه نمي يافتيم» - تا آخر آيه.
هان مردمان! هر آينه برتري هي علي بن ابي طالب نزد خداوند عزوجل - که در قرآن نازل فرموده - بيش از آن است که من يکباره برشمارم. پس هر کس از مقامات او خبر داد و آن ها را شناخت او را تصديق و تأييد کنيد.
هان مردمان! آن کس که از خدا و رسولش و علي و اماماني که نام بردم پيروي کند، به رستگاري بزرگي دست يافته است.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، السَّائِقُونَ إِلَي مَبَايَعَتِهِ وَ مَوَالِيهِ وَ التَّسْلِيمِ عَلَيْهِ يَامِرَةَ الْمُؤْمِنِينَ أَوْلَانِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ فِي حَنَاتِ النِّعَمِ.
مَعَاشِرَ النَّاسِ، قُولُوا مَا بَرَّصِي اللَّهُ يَهْ عَنْكُمْ مِنَ الْقَوْلِ، فَإِنْ تَكْفَرُوا أَنْتُمْ وَ مَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَلَنْ يَصْرَّ اللَّهُ شَيْئًا.
اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ (يَمَا آدَبْتَ وَأَمَرْتَ) وَ اغْضِبْ عَلَي (الْجَاحِدِينَ) الْكَافِرِينَ، وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

هان مردمان! سبقت جويان به بيعت و پيمان و سرپرستي او و سلام بر او با لقب اميرالمؤمنين، رستگارانند و در بهشت هي پريهره خواهند بود.
هان مردمان! آن چه خدا را خشنود کند بگويد. پس اگر شما و تمامي زمينيان کفران ورزند، خدا را زباني نخواهد رسانيد.

پروردگارا، آنان را که به آن چه ادا کردم و فرمان دادم ایمان آوردند، بیامرز، و بر منکران کافر خشم گیر! و الحمد لله رب العالمین.

منبع:

<http://www.bachehayeghalam.ir>

با سلام

۱- **سوالات از یارگرافهای ستاره دار * طراحی شده است.**

۲- کلید سوالات چند روز پس از آزمون بر روی سایت قرار می گیرد.

التماس دعا

